

Številka: 007-78/2015/6

Datum: 4.4.2016

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Sektor za enake možnosti

gp.mdds@gov.si

Zadeva: Predlog Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVD) - EVA 2015-2611-0046

Zveza: Vaše elektronsko sporočilo, z dne 31. 3. 2016 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

dne 31. 3. 2016 je Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k besedilu zadnje verzije osnutka 29., 29.a, 29.b, 30., 31. in 33. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVD) - EVA 2015-2611-0046 (v nadaljevanju: predlog zakona), in sicer glede tistih določb, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov in dostop do informacij javnega značaja.

V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo stališče IP glede prejetega predloga zakona, in sicer glede tistih določb, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov in dostop do informacij javnega značaja.

K 29.b členu

Glede izključitve uporabe ZDIJZ (prvi odstavek 29.b člena)

Predlagamo črtanje prvega odstavka 29.b člena predloga zakona, ki določa, da se v postopku obravnave diskriminacije pri zagovorniku ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.

Po naši oceni navedena določba nesistemskega posega v materijo, urejeno v Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (Ur. l. RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju ZDIJZ), saj ureja popolno izključitev celotnega postopka pred zagovornikom oz. vseh informacij v zvezi s tem iz režima informacij javnega značaja. Ne samo, da gre za dodatno izjemo izven izjem, kot jih v prvem odstavku 6. člena ureja ZDIJZ, z določbo, da se v postopku obravnave diskriminacije pri zagovorniku določbe ZDIJZ »ne uporabljajo«, omejuje oz. izključuje tudi procesne določbe po tem zakonu, vključno s pravico prosilca do pritožbe na IP. Povedano drugače, glede informacij iz postopka obravnave diskriminacije pri zagovorniku (prvega odstavka 29.b člena predloga zakona), izključuje pristojnost IP in s tem možnost presoje, ali je organ določene informacije v konkretnem primeru pravilno ocenil kot informacije, pri katerih gre za izjeme od prosto dostopnih informacij javnega značaja.

Po naši oceni navedena rešitev ni primerna niti potrebna. Zaradi pravne varnosti je namreč treba čim bolj težiti k enotni ureditvi dostopa do informacij javnega značaja, obenem pa je za varovanje interesov, ki jih zasleduje 29.b člen predloga zakona (varstvo določenih informacij), poskrbljeno že z izjemami, ki jih določa prvega odst. 6. čl. ZDIJZ, ki zagotavlja uresničevanje drugih pravic, ki omejujejo dostop do informacij javnega značaja. Navedeni člen namreč taksativno določa enajst izjem, s katerimi je zagotovljeno varstvo tistih pravic, v katere trči pravica dostopa do informacije javnega značaja. Tako 3. točka prvega odstavka 6. člena določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če gre za osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov; 6. točka prvega odstavka 6. člena določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če gre za podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi; 7. točka prvega odstavka 6. člena določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če gre za podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi upravnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi; 8. točka prvega odstavka 6. člena določa, da organ prosilcu zavrne

dostop do zahtevane informacije, če gre za podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi pravnega, nepravdnega ali drugega sodnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi; po 9. točki prvega odstavka 6. člena predstavljajo tudi podatki iz dokumenta, ki je v postopku izdelave in je še predmet posvetovanja v organu, njegovo razkritje pa bi povzročilo napačno razumevanje njegove vsebine. 11. točka prvega odstavka 6. člena obenem varuje podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa.

Izjeme od prosto dostopnih informacij predstavljajo kategorijo, ki v največji meri zaznamuje normativno ureditev in praktično uporabo ZDIJZ. Določno oblikovane izjeme, ki ne dopuščajo ekstenzivnih interpretacij, so bistvenega pomena za odprto delovanje vseh organov, ki izvajajo javnopravne naloge, kamor sodi tudi Zagovornik. V zvezi s tem mora biti prosilcem zagotovljeno tudi pravno sredstvo zoper odločitve organa, ki dostop do zahtevane informacije zavrne, čemur pa z dikcijo prvega odstavka 29.b člena predloga zakona ni zadoščeno. Ob tem velja poudariti, da je pravica dostopa do informacij javnega značaja temeljna človekova pravica, zagotovljena v drugem odstavku 39. člena Ustave RS in da mora biti tej pravici zagotovljeno tudi ustrezno pravno varstvo pred neodvisnim pritožbenim organom.

Glede vpogleda v spis (tretji odstavek 29.b člena)

IP ni seznanjen z razlogi za uvrstitev tretjega odstavka 29.b člena v predlog zakona, ki določa:

»*Stranke imajo pravico vpogleda v spis zadeve, ki ga zagovornik vodi v zvezi z obravnavanim primerom, razen v občutljive osebne podatke iz 19. točke 6. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo).*«.

IP domneva, da obstaja razlog za predlagano omejitev pravice do vpogleda v spis zadeve pred zagovornikom, in sicer je to verjetno varovanje pravic, zasebnosti, varnosti ali druge podobne pravice posameznikov, katerih osebni podatki so vsebovani v spisih v obravnavi pri zagovorniku, oz. druge varovane dobrine. Zato IP iz previdnosti opozarja, da zelo verjetno navedene pravice ne bodo ustrezno varovane zgolj z izključitvijo razkritja občutljivih osebnih podatkov, saj lahko tudi razkritje 'običajnih' osebnih podatkov pomeni hud poseg v zasebnost posameznika. Za to bi bila glede na namen varovanja in naravo pravice, ki naj bi se varovala, najverjetneje primernejša posamična presoja vsakega primera. Zato IP predlaga, da navedeno določbo predloga zakona ponovno proučite in glede na zavarovano dobrino oz. pravico poiščete ustrežnejšo rešitev oziroma vpogled v spis omejite na drug način.

K 31. členu

Glede na to da je IP v komentar prejel zgolj zgoraj navedene člene IP v tem delu domneva, da bo glede na zakonsko opredeljene naloge in pristojnosti zagovornika ta imel, kot je bilo prvotno določeno, inšpekcijska pooblastila in s tem povezana pooblastila za obdelavo in pridobivanje dokumentacije ter osebnih podatkov, kot jih določa Zakon o inšpekcijskem nadzoru, kar izhaja iz določb tretje alineje prvega odstavka 21. člena predloga zakona, kot je objavljen na spletni strani Državnega zbora RS¹. V izogib nejasnostim bi bilo smiselno v zvezi s pooblastili Zagovornika dodatno izrecno opredeliti, da ima Zagovornik položaj, pravice in obveznosti, ki jih za inšpektorje določata zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakon o javnih uslužbencih.

Ob tem opozarjamo, da nismo seznanjeni z morebitnimi spremembami sporne določbe 16. člena (zbiranje podatkov), kot smo jo zasledili v javno dostopnem gradivu, z dne 17. 2. 2016 v obravnavi v Državnem zboru RS in ki ni bila posredovana v kometar IP. Iz previdnosti zato IP opozarja, da soglaša z mnenjem Zakonodajno-pravne službe DZ RS, z dne 22. 3. 2016² glede tega člena.

IP upošteva zgoraj navedeno, načelo sorazmernosti in naravo obravnave primerov diskriminacije, ki zagotovo zahteva povsem odvisno od okoliščin primera pridobivanje zelo različnih, nikakor pa ne vedno vseh osebnih podatkov, predlaga, da omejitev glede obdelave osebnih podatkov v prvem in tretjem odstavku 31. člena dodatno dopolnite (dele, ki so spremenjeni smo označili z rdečo).

¹ <http://imss.dz-rs.si/imis/0e355e637499171940ed.pdf>

² <http://imss.dz-rs.si/imis/7636fe4dbfe7101af250.pdf>

»31. člen
(postopek)

(1) Po prejetju predloga zagovornik preveri navedbe pri kršitelju oziroma drugih subjektih, od katerih lahko zahteva posredovanje **tistih podatkov in dokumentov, ki so v skladu z načelom sorazmernosti nujno potrebni za obravnavo posameznega primera** za ugotovitev obstoja diskriminacije. Državni organi, lokalne skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe zagovorniku na njegovo zahtevo brezplačno posredujejo vse podatke, tudi osebne, in dokumente, ki jih zagovornik **nujno** potrebuje za ugotovitev, ali v obravnavanem primeru obstaja diskriminacija. Prejšnji stavek ne velja za posredovanje podatkov iz zaupnih razmerij, določenih z zakonom, ali za podatke, za pridobitev katerih je potrebna predhodna odločba sodišča Republike Slovenije.

...

(3) **V postopku iz prvega odstavka zagovornik lahko, v kolikor je to v skladu z načelom sorazmernosti nujno potrebno za obravnavo posameznega primera, zahteva posredovanje osebnih podatkov, kot na primer:**

- osebno ime,
- rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj),
- spol,
- naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča,
- državljanstvo,
- funkcija, položaj ali status v določenem subjektu,
- podatki o plačah in drugih dohodkih + splošno o premoženjskem stanju
- podatki o napredovanjih in drugih pogojih dela (npr. odpoved pogodbe, disciplinski postopki...)
- podatki o družinskem statusu (hetero/istospolna, število otrok, transgender...)
- podatki o zdravstvenem stanju (diskriminacija na podlagi invalidnosti, zdravstvenega stanja...)
- podatki o nosečnosti, starševstvu, uveljavljanju starševskega dopusta, dojenju..
- podatki o statusu - študent, dijak, brezposelna oseba, delavec,...
- podatki o članstvu v sindikatu ali drugih organizacijah
- podatki o vključenosti v dodatno pokojninsko zavarovanje ali druge sisteme socialne varnosti
- podatki o osebnih okoliščinah osebe, s katero se diskriminirana oseba primerja...«

K 33. členu

IP opozarja na nejasnost in v praksi zelo verjetno celo neizvedljivost določb glede objave sodbe v tožbi za prenehanje diskriminacije v skladu s 5. odstavkom 33. člena predloga zakona, ki določa: »Sodba, ki se objavi, vsebuje samo naslednje osebne oziroma druge podatke: osebno ime ali firmo oziroma drug naziv toženca in naslov stalnega, začasnega ali drugega prebivališča toženca ali sedež firme. Če sodišče oceni, da za dosego namena iz prejšnjega odstavka navedba osebnih podatkov ni sorazmerna z vidika posega v zasebnost posameznikov ali ni potrebna ali primerna, se sodba objavi brez teh podatkov.«

IP sicer ni seznanjen z razlogi za predlog navedene določbe, vendar domneva, da gre za varstvo zasebnosti, dostojanstva in drugih pravic oseb, katerih osebni podatki so vsebovani v določeni sodbi v tožbi za prenehanje diskriminacije, ob uveljavljanju cilja objave sodbe. Po mnenju IP bi bilo z vidika izvedljivosti teh določb v praksi in varstva zasebnosti posameznikov primernejše, če se zapiše, da se sodba objavi v anonimizirani obliki, kar načeloma izhaja že upoštevajoč veljavne določbe ZDIJZ.

V upanju, da bodo naše pripombe kar v največji meri uslišane, vas lepo pozdravljamo.

Informacijski pooblaščenec
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

pripravila:
Alenka Jerše, univ.dipl.prav.,
namestnica informacijske pooblaščenke